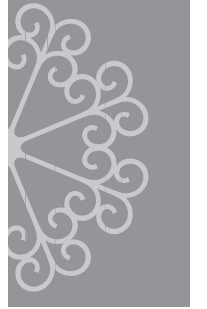

בית מדרש

פרשת כי תבוא תשפ"א

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:26
Brooklyn, NY	7:17
Catskills	7:21
Chicago, IL	7:11
Houston, Texas	7:31
Johannesburg, S. Africa	5:35
Lakewood/Deal, NJ	7:17
London, UK	7:42
Los Angeles, CA	7:06
Manchester, UK	7:54
Monsey, NY	7:18
Montreal, Quebec	7:22
Passaic, NJ	7:18
Toronto, Ontario	7:43
Yerushalayim	6:33
Zurich, Switzerland	7:57

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

כי תבא

דפוס כתיבה

ה' אמר למשה וכתבת על האבנים, ועל בתיב"ע בחקי קה, חקיקה כתיבתה. ול"ט ט"ז י"ד סו"ס רע"א.

והביא ראייה מאבני אפוד דקאמר הש"ס סוטה דף כ"ח דלא היה אפשר רק ע"י שמיר ולמה לא בחקיקה כעין דפוס. ודחה בחות יאיר קפ"ד (מובא בפ"ת רע"א כ') דדפוס דבר חדש שהמציא א' מחכמים אחרונים. והשיג עליו כנסת יחזקאל ל"ז דבדואי אין דבר נעלם מן משה רבינו אלא דלא היה צריך להם קודים שיתירו לכתוב דבריו שבע"פ דלד ברים שבכתב בעינן שיהיה כתב אשורית על הנייר ובדיו אבל אם היה צריך לאבני אפוד חלילה לומר שלא היה ידוע להם דבר שנודע אח"כ חלילה להעלות על הדעת.

ועל ביטוי יעקב קנ"ד ג' ו"ל עיין בס' באר שבע (מ"ג) הובא במג"א שכתב שאין לשרוף כתבי קודש הנדפסין ע"ש. ועל"ש בענין הדפוס כבר כתב הט"ז ב"ד ס' רע"א דחקיקה חשוב כתב וה"ה דפוס.

ובעיקר הספק בדפוס דהוי חקיקה, נראה הכוונה דכתיבה הוא רק אם האות בא ע"י כתיבתו אבל אם נעשה האות באופן אחר לא הוי כתיבה, וכאן נעשה האות כבר על העופרת ושם הוי חקיקה וכל שמעביר משם עדיין דינו כאותו עופרת שהוא חקיקה. ועל"ש בט"ז בסוף דבריו ביאור הספק כיון דכבר יש לו אותיות אולי הוי כמו חוקק ולא כותב, ואולי כוונתו כמו שכתבנו.

וכיון דדפוס כתיבה לענין קדושה, ע' חלקת יעקב ח"ב כ"ו שהשואל ר' יקותיאל יהודה גרינוולד רצה להתיר לכתיבה גט במכונת צילום במקום הדחק דדפוס הוי כתיבה. ועל"ש ממהרש"ם ח"ג שני"ז שהביא בשם הרוקח דדפוס לא הוי כתב, ותמה עליו דברוקח לא איירי בדפוס כלל אלא בחק תוכות ממש. מיהו מ"מ כתב דאין ראוי לעשות ע"י דפוס. ועוד כתב באות כ"ב דע"י מכונת כתיבה ה"ל רק כח כוחו ופסק התב"ש ג' ד' דבכ"ה"ג פסול לשחיטה דלא הוי כוחו. ועל"ש עוד לעיל שכתב עוד טעמים לאיסור, חדא דאין כאן שרטוט ועל"ש ק"ה י"ד ופ"ת בשם הרדב"ז, וגם (אות י"ח) אין כאן כתיבה ביד ימין כיון שאינו כותב ע"י ידו ועל"ש ס' קכ"ג. ואף דמבואר בגמ' מעשה דבן קמצר שכותב בכל אצבע ולא בכל היד תי' דשאני התם דמ"מ כותב ע"י תנועת ידו משא"כ במכונת כתיבה משתמש רק באצבע ולא ביד. ועוד טען (אות י"ט) דאין כאן כתב מעורה וכשר רק בדיעבד ועל"ש ק"ה י"ח ובי"ש ל"ג. וגם לעולם יאה לו שורה ארוכה ושורה קצרה, ועל"ש ק"ה י"ב. וגם אם הריב יכתוב בבתי' כדת משה וישראל ה"ל ב' מיני כתב ואין לעשות כן כמ"ש הבי"ש קל"ו ב'.

הערות ותגובות בלש"ק או באנגלית יתקבלו בריצון במייל bishvileihalacha@themir.org

דברי הנהגותיו

וענית ואמרת לפני ה' אלוהיך וגו' ונצעק אל ה' אלוהי אבותינו וישמע ה' את קולנו (כו, ב-ז)

כתב החינוך במצות קריאה על הב כורים: "משרשי המצוה, לפי שהאדם מעורר מחשבותיו ומצייר בלבבו האמת בכח דברי פיו, ע"כ בהיטיב אליו ה' ברוך הוא וברכנו אותו ואת אדמי תנו לעשות פירות, וזכה להביאם לבית אלוהינו, ראוי לו לעורר לבבו בדברי פיהו ולד שוב כי הכל הגיע אליו מאת אדון העולם, ויספר חסדיו יתברך עלינו ועל כל עם ישראל דרך כלל. וע"כ מתחיל בענין יעקב אבינו שחלצו האל מיד לבו, וענין עבודת המצריים בנו, והצילנו הוא ב"ה מידם, ואחר השבח מבקש מלפניו להתמיד הברכה עליו. ומתוך התעוררות נפשו בשבח ה' ובטובו זוכה ומתברכת ארצו, וע"כ ציונו ברוך הוא על זה - כי חפץ חסד הוא".

למדנו שתפילה צריכה לבוא מתוך התער ררות נפשו בשבח ה'. והיינו, כי תפילה אינה רק בקשה, תפילה היא התעוררות.

ודאי שתפילה צריכה להיות בדרך בקשת צרכי, וכדברי הגמרא (ברכות לא): "תפילה זו בקשה", אך לא די בכך לבד כאדם המבקש דבר מאת רעהו, אלא היא צריכה להיות בהתעוררות גדולה ובצעקה מתוך 'התעוררות נפשו בשבח ה'".

וכשמרגיש המתפלל התעוררות וההתרר ממות לכבוד ה'ת, ידע שהתפלל כראוי ויזכה שתפילתו תתקבל. לשם כך ה'ת עומד ומצפה לתפילתנו, שעל ידה נתעורר ונתקרב אליו.

כלל ישראל הגיעו למדרגה של 'ונצעק' עד שזכו לזיורא את ענינו, רק מתוך צער העינוי תחת יד מצרים. כי מתוך הכאב הצעקה היא מעמק הלב וזוכה שתתקבל.

אך צ"ב, וכי רק על ידי ייסורים אפשר להגיע ל'צעקה' שנהיה מובטחים ש'וישמע'?

יש לכך עצה פשוטה, כל אחד נמצא בצער ובצרה, אך רק יחידים מרגישים זאת. אילו כל אחד יחשוב האם הוא עושה את עבודת ה' כראוי, הוא יבין באיזו צרה צרורה הוא נמצא... ע"ז צריך לצעוק, שנזכה להרגיש ולהתרום בעבודת ה', וכשנתפלל מתוך כאב נורא זה, נצעק אל ה' כראוי, אזי מובטח לנו שנזכה 'וישמע' את קולינו'.

חסותו עליו בכל מה שיצטרך.

לימים סיפרה הרבנית ע"ה שקשה היה לה מאוד להיענות בחיוב לבקשת הדוד, ולהשאיר הרחק ממנה נער צעיר בן ארבע עשרה. אולם למחרת, בראש השנה, לאחר שבעל הקורא בי שיבה קרא את פרשת עקידת יצחק הנקראת בראש השנה, ישיבה לידה בעזרת הנשים הנער רה רבקה שמואלביץ (לימים הרבנית רבקה אז רחי ע"ה, אשת חבר להגאון רבי יצחק אזרחי שיבלחט"א, מראשי הישיבה), ובהיותה בקיאה בשפת האנגלית משנות לימודיה בשנחאי, הס בירה לה כי ה' הטובה עליה את מסירות נפשו של אברהם אבינו בנסיון העקידה על פי המדר שים והמפרשים. כששמעה את הדברים בצורה כה חיה, חשבה לעצמה: "אם אברהם אבינו יכול היה להסכים להקריב את בנו קרבן להשי"ת, גם אני רוצה להקריב קרבן מסויים, קל בהרבה, לש" לוח את בני לישיבה למשך תקופה".

היה זה הרגע שלימים חולל את המהפך האדיר בחייו של מרן רה"י הגר"צ שבזכות החלטה זו העמיד רבבות תלמידים מהעולם כולו.

הלווייתה של הרבנית ע"ה יצאה מרחבת הישיבה, כאשר רבים מבני הישיבה וממכריה מוקיירה ליוו אותה בדרכה האחרונה להר הזיתים. ת.נ.צ.ב.ה.

הרבנית הצדקנית מרת שרה איטה פינקל ע"ה

השבוע, ביום רביעי י"ז באלול, הסת לקה לשמי מרומים בפתע פתאום בשי בה טובה ובשם טוב הרבנית הצדקנית מרת שרה איטה פינקל ע"ה, אמו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל ושל הגאון רבי גדליה פי נקל שיבלחט"א, מרבני הישיבה.

הרבנית ע"ה ובעלה הרה"ג רבי אליהו מאיר זצ"ל בנו את ביתם בשיקגו שבארה"ב. במסירות נפש הם גידלו את ילדיהם לתורה, אהבת תורה ויראת שמים, בשנים בהן ארץ המותרות הפילה אלפי חללים מאחינו בני אשר לא עמדו בניסיון הקשה של שמירת תורה ומצוות בארה"ב.

כשהיה מרן הגר"צ זצ"ל בן 14 בלבד, הגיעו כל המשפחה לביקור בארץ הקודש. במהלך ביקורם הגיעו לעיתים תכופות לבקר אצל הדוד הגדול מרן רה"י הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל. נרן הגרא"י התפעל מאוד מאישיותו של הנער הצעיר נתן צבי. בערב ר"ה, כאשר הגיעו להתברך בברכת השנים אצל הגרא"י, הפציר בהם רה"י להשאיר את הנער הצעיר בישיבה שנה אחת והוא יפרוס את

דברי הימים

תולדות חייה של הרבנית הצדקנית מרת שרה פינקל ע"ה

מזכיר את סיפור התורה על אליעזר עבד אברהם שבחר את רבקה בראותו את מידת החסד המיוחדת שאיפיינה את אישיותה.

עוד סיפרה, שאמו של אביה זצ"ל, אמרה לה פעם, שאם כשתגדל תיקח חתן בן תורה, היא מבטיחה לתת לה כל כספה, וזה אכן היה החלום שלה מילדות, לא בגלל הכסף, אלא שמגיל קטן ראתה כמה הוריה הצטיינו במעשי חסד ללא גבול, כשהיו להם שני פתחים בביתם, אחד מקדימה, שבו היו רגילים לבא רבנים ומשולחים רבים, שבית אביה היה עבורם ביתם בגולה בעת מסעי גיוס הכספים בארצם, ומאחור היתה כניסה נוספת שממנה נכנסו כל העת זקנים ונדכאים, שבאו לקבל מנת צהריים חמה שאמא ע"ה בישלה במיוחד עבורם. כך ינקתה הילדה שרה את התכונה שהכל נעשה למען ריבוי התורה ולמען הרבות בחסד.

את ביתם קבעו לבסוף בשיקאגו, ובעלה זצ"ל פתח את ביהכ"נ 'בית שמואל' ע"ש אביו, ויחד עם הגר"י קוגן זצ"ל נכדו של מרן החפץ חיים זצוק"ל, שימש כרב ביהכ"נ והרבה בו תורה ויראה, כשביתם התקיימו שיעורי תורה לנשים אותה היתה מוסרת הרבנית מנובומינסק ע"ה. ביתם היה בית של תורה וחסד ורבים הגיעו להתארח אצלם, כשהרבנית ע"ה עומדת לימין בעלה בכל מפעליו, ובמיוחד בעזרה בביסוס וחזוק ישיבת מיר שהוקמה באותם ימים בירושלים ע"י מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, שהכתירו לימים כנשיא הישיבה לצד רעו הגרש"ר ווייס זצ"ל.

ביתם היה בית ועד לחכמים וזכו לארח בביתם את גדולי הדור זצוק"ל מרנן הגר"א קוטלר זצוק"ל, הגר"ש כהנמן זצוק"ל, הגר"ה ויטקינד זצוק"ל, הגר"מ חברוני זצוק"ל ועוד רבים. ידוע היה ביתם כבית של תורה וגדולה, שאהבת תורה וחסד בלי גבול היו אדני יסודו כל הימים.

למרות מגוריהם בשיקאגו בזמן שנערים יהודיים היו הולכים ללמוד בבתי ספר ממלכתיים ואח"כ ללימודים באוניברסיטה, דאגה יחד עם

הרבנית הצדקנית מרת שרה איטה פינקל ע"ה נולדה בשנת תר"פ בפולין לאביה הרה"ח רבי שמואל רוזנבלום זצ"ל, מנכבדי חסידי גור בפולין. בהיותה בגיל שנה העתיקו הוריה את משכנם לארה"ב, שם התגוררו בסאן פאול שבצפון ארה"ב וקיימו חיי תורה ומצוות וחונכו את ילדיהם לכך. שם גדלה והתחנכה במסורת בית אבותיה.

בהגיעה לפרקה נישאה לבעלה הג"ר אליהו מאיר פינקל זצ"ל, בנו של הגה"צ רבי אברהם שמואל זצוק"ל, בנו חביבו של מרן הסבא מסלבודקה זצוק"ל.

על סיפור הזיווג משמים תיארה לימים הרבנית, שהוא נעשה בזכות הכנסת אורחים. זה קרה בליל שבת בהיותם בסאן פאול, ואביה היה רגיל לחכות לאורחים בבית הכנסת לאחר גמר התפילה בליל שבת. וכשהבחין במשולח שאינו מסודר לארוחת השבת, היה פונה אליו ומזמינו בכבוד לביתו. בליל שבת אחד הבחין באחד הרבנים שנותר בפיתו, והזמינו לסעוד אצלו את סעודת השבת, וכשהגיע לביתו סיפר שרגליו כואבות בגלל הליכה ארוכה עד לבית הכנסת. כששמעה זאת בתו, הלכה לחדרו של אביה ונטלה נעלי בית שהיו לו, והביאתם לאורח, שיוכל להחליף מנעליו ולהקל על הכאב. לאחר השבת, בירר אותו אורח איך ניתן להגיע לאחד היהודים שמתגורר לא הרחק מביתם, ואביה

ניסה להסביר לו במדויק את כתובתו, אך הוא התקשה להבין במדויק את המיקום. למרות שמזג האוויר באותה שעה היה קר וגשום, בתו מרת שרה ע"ה לבשה את מעילה ויצאה מיוזמתה עם הרב, להראות לו מבחוץ איך להגיע למקום. לימים, אותו אורח היה חותנה, הגה"צ רבי אברהם שמואל פינקל זצ"ל, שכיהן כמשיגיח בישיבת חברון והגיע לעיירה לאסוף כספים לישיבה, והתארח בביתם. כעבור ימים אחדים הוא התקשר לאביה וסיפר שיש לו בן מצוין, והוא רוצה להציע אותו לבתו שהתמסרה למען הכנסת אורחים. כך נוצר השידוך שהיה ממש בהשגחה פרטית מאת ד'. כששמעו זאת חברותיה אמרו שהדבר

נפלה עלרת ראשו

עטופי אבל ויגון הננו מודיעים על פטירתה בשם טוב ובשיבה טובה של אמנו מורתנו וסבתנו, האשה הכבודה והצדקנית, אצילת הרוח, רבת החסד והמעש, דבקה באמונת חכמים כל חייה ובמסירות נפש גידלה את בניה וצאצאיה לתורה ולגדלות, עמדה יחד עם בעלה הדגול לימין דודם מרן ראש ישיבת מיר הגה"ח רבי זצ"ל וצ"ל בנשיאת עול הישיבה והיו חביבין עליו עד לאחת, נשאה בעול המפעל הגדול לבנות אהל חוה רבות בשנים, ביתה היה תל תלפיות לבנות ישראל מחו"ל בשהותן בארץ הקודש והיא האצילה עליהן מרוחה הגדולה חכמת חיים ואהבת תורה, נשאה בעול כל יחיד ויחיד בעין טובה ובלב רחום, דמותה הדגולה וענותנותה המופלגת היו למופת לכל

הרבנית מרת שרה איטה פינקל ע"ה

בת הרה"ח רבי שמואל רוזנבלום זצ"ל
אלמנת הרה"ג רבי אליהו מאיר זצ"ל
אמו של ראש ישיבת מיר הגאון רבי נתן צבי זצ"ל

ההלויה תצא היום יום רביעי י"ז אלול תשנ"א
בשעה 1:00 בצהריים מרחבת ישיבת מיר
להר הזיתים

המשפחה האבלה

בנה הגאון רבי גדליה שליט"א
ישב שבעה בביתה רח' גבעת משה 2 ירושלים

Hagaon Harav Gedaliah Finkel Shlita can be reached at
+972-52-762-9817 Eretz Yisroel times.

והגרי"ז קרויזר זצוק"ל, והשקיע כל עולמו בתורה ועמלה, כשרעייתו הרבנית ע"ה עמדה לצידו ולעזרת שני בניה שימשיכו לגדול כמסורת המיוחדת שלאורה התחנכה כל השנים. בג' בניסן תשנ"ז הסתלק בעלה זצ"ל, והיא המשיכה במורשתם המיוחדת לעמוד לצד בניה מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי נתן צבי זצוק"ל ואחיו שיבלחט"א הגאון רבי גדליה שליט"א, ר"מ בישיבה.

בשנותיה האחרונות תיארה הרבנית ע"ה לא אחת כמה אושר היה לה לראות את שני ילדיה מרביצי תורה ומקימי תורה בירושלים בצורה כה מיוחדת. כל חפצה היה לחזק את מסירותם להשפיע על אחרים, ולא רק בישיבה אלא בכל העולם כולו. זה נתן לה הרבה סיפוק ושמחה לראות כמה הם משפיעים בכל כוחם לאחרים, הן בתורה והן בעזרה והסתכלות על האחר, כפי שחינכה אותם כל ימיהם.

גם לאחר הסתלקותו של בנה מרן ראש הישיבה הגרי"ז זצוק"ל, היא קיבלה עליה דין שמים באהבה, והתבטאה באוזני בני המשפחה, שזוהי הצוואה שהוא הותיר לה בלכתו במיטב שנותיו, שעליה להביט רק נוכח האחר ולסייע לכל אחד בכל הכוחות שניתן. היא הוסיפה ואמרה, שהדבר החשוב ביותר שלמדה ממנו הינו לימוד התורה, ולמרות שעל כל אחד עוברים נסיונות קשים, אם בפרנסה או חינוך ומציאת זיווג לילדים, על כולם לדעת שבאמונה אמיתית בבורא העולם שהוא עושה כל המעשה, מקבלים חיזוק רב לעמוד בכל הקורה עמנו. וחתמה בכך שאוהבת את המשפט שאמר לה בנה, 'שיש כאלו העושים מכל הזדמנות קושי, ויש כאלו שמכל קושי עושים הזדמנות', זה מה שעמד לה לכל חייה עד ימיה האחרונים, כשהיתה צלולה בדעתה וראתה עולמה בחייה. היא יישמה זאת, לראות בכל קושי הזדמנות להתעלות ולהתחזק, וכך החיים שלוים ושמחים יותר.

בזמנה הפנוי אף עסקה בעזרה בבית אבות וסייעה בעד הנצרכים לכך, כן התייחדה במעשי ידיה בציוריה הייחודיים, ציירה ציורים מרהיבים, בהם ציורים של גדולי ישראל, לצד חיבורים של ספרי מתכונים מיוחדים. גם ביתה בירושלים היה פתוח לרווחה. בשולחן השבת הכינה תמיד עוד מקומות שיהיו מוכנים לאורחים, כדי שאם מישהו יגיע ברגע האחרון שירגיש בנוח. בכל מהותה היתה אשת חסד. היא חיברה בין משפחות נזקקות עם סיפורים מורכבים ברפואה לבין נדיבים גדולים שיממנו את העלויות הרפואיות.

גדולי ישראל רכשו לה כבוד והערכה כאמה של מלכות ישיבת מיר, ואף רשכה"ג מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל, שנהג לבא מידי שנה למסור שיחת חיזוק לקראת הימים הנוראים בהיכל הישיבה, היה סר לברכה לקראת השנה החדשה.

ביום רביעי י"ז באלול עם שחר לפתע לא חשה בטוב, וברגעים אחדים השיבה את נשמתה ליוצרה. מסע הלווייתה יצא מרחבת ישיבת מיר במעמד אלפים רבים, כשלאחר משא ההספדים ליוו אותה למנוחות בחלקת הרבנים שבהר הזיתים צמוד לקבר בעלה וסמוך ונראה לקברה של הרבנית הוטנר ע"ה.

הרבנית ע"ה הותירה אחריה דורות ישרים מבורכים, בנה הגאון רבי גדליה שליט"א ר"מ בישיבה, נכדה הבכור מורנו ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל שליט"א, נכדים נינים ובני נינים הממשיכים במורשתה המופלאה.

ת.נ.צ.ב.ה.

בעלה לחינוך תורני איכותי ביותר לילדיהם. המחנך שלהם היה הגרי"ז ניימן זצוק"ל, תלמיד מרן הגרי"א וסרמן והגרי"ז מבריסק זצוק"ל. מלבד זאת, דאגו שיהיו להם מלמדים פרטיים שישקיעו בגידולתם בעומק התורה.

מפורסם הסיפור שסיפרה לימים, כי בהיות בנה הגדול נתן צבי כבן י"ד שנים, נסעו ההורים לירושלים לביקור יחד עם בנם הגדול. הם ביקרו כמה פעמים בביתו של דודם, מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל. כשהגיעו בער"ה לקבל את ברכתו של ראש הישיבה לקראת השנה החדשה, הוא קרא להם לחדרו, והפציר בהם שיותירו את בנם הגדול ללימודים בישיבה לשנה אחת. הם התקשו לקבל ההצעה להותיר את בנם בגפו בארה"ק שהמצב בה שרר בעלטה באותה תקופה, אך למחרת, בהגיעה להתפלל בהיכל הישיבה את תפילות ר"ה, כששמעה בקריאת התורה את פרשת עקדת יצחק, ירבה לצידה הנערה רבקה שמואלביץ, לימים הרבנית אזרחי ע"ה, והיא שהיתה בקיאה בשפה האנגלית הסבירה לה בטוב דעת את כל הפרשה וניסיון העקידה ע"פ המדרשים הנודעים. אז חשבה לעצמה הרבנית ע"ה, באומרה 'אם אברהם אבינו יכול היה להקריב את בנו קרבן להש"ת, גם אני רוצה להקריב קרבן קל בהרבה, לשלוח את בני לישיבה לתקופה שהתבקשתי'. וכך היא נעתרה לבקשת מרן הגראי"ל להותירו ללמוד בישיבה בארה"ק, שם התחבב על ראשי וטובי בני הישיבה שאהבו להשתעשע בעלם הצעיר שראו בו כי עדיו לגדולות.

באותם ימים היה קשה מאוד לשוחח בטלפון שהיה מצרך נדיר ויקר מאוד. לכן הרבנית ע"ה הייתה כותבת לו מכתבים רבים, ומידי שבוע שלחה לו מכתב בו תיארה לו את רגשות געגועיה, והביעה שמחתה שלכל הפחות כולה תקוה שהוא שמח ומתעלה כשאיפתו האמיתית.

לימים תיארה, 'שבאחד הפעמים הוא שלח לי מכתב ובו רשם 'אמא, קשה להאמין כמה סיפוק יש לי מלימוד התורה...'. זה היה מרגש ומחזק לקרוא זאת. כתבתי לו מכתב תשובה נרגש, אבל במקום שם המען למכתב, לא כתבתי את שמו אלא כתבתי: 'לכבוד התלמיד הנחמד והטוב ביותר בישיבה'. הוספתי את הכתובת של הישיבה, וציפיתי שהמכתב יגיע לייעדו. לאחר מכן נודע לי כי המכתב הגיע למשרד הישיבה וגרם לפרצי צחוק ועליזות בקרב העובדים, הם העבירו זאת לחדרו של ראש הישיבה זצוק"ל. כשראה את כתובת השולח, הבין שאני היא השולחת, והוא מסר זאת לאחינו הנרגש'.

עוד תיארה לימים, שכשבנה שב הביתה לשיקאגו, ראש הישיבה מרן הגראי"ל זצוק"ל לא נח מכך שהוא נותר בארה"ב. הוא שלח אליהם מכתבים לא מעטים, ובאחד מהם כתב: 'כבר עברו קרוב לשנתיים מאז עזב בנכם היקר והחביב עלי ביותר ה"ה מר נתן שיחי' את ארצנו הקדושה, זמן שלא תיארת לי מראש עת עוזבו והפרדו מאתנו, חשבתי למרבה על שנה, ואני באמת דואג עליו, כי סגולותיו אשר חונן בהם מד' עומדות לנגד עיני ואני רואה בו את האפשרות להגיע לגדולות בעז'ה'. וכך, בתחילת זמן קיץ בשנת תש"כ, נעתרו הוריו להשיבו למקום חפצו, ללמוד בישיבת מיר המעטירה. כשלוו אותו לשדה התעופה עיני אמו זלגו דמעות ורתחות, הפרידה לא היתה קלה עבורה, אך היא ידעה כי הוא הולך לחוף מבטחים ללמוד תורה בציון במחיצת דודו הגדול, ולצמוח לאדם גדול בצל הגדולים שהיו בירושלים באותם ימים.

בשנת תשל"ג עלו לארה"ק. בעלה זצ"ל החל ללמוד בחברותא עם מרן ראש הישיבה ש"ב הגאון הגדול רבי אריה פינקל זצוק"ל

Elul Vision

Harav Hagaon Yehuda Wagshal Shlita

This coming Motzaei Shabbos, *im yirtzeh Hashem*, we're going to start saying Selichos, as per our *minhag*. The Shulchan Aruch says that the *minhag* of Selichos for the *bnei Ashkenaz* begins on Motzaei Shabbos, a minimum of four days before Rosh Hashanah. The *Mishnah Berurah* states that one reason for the four-day requirement is that there's a halacha that before a *korban* is brought in the Beis Hamikdash, it must be inspected for four days to ensure that it has no blemishes — a process known as *bikur mumin*. The *Mishnah Berurah* explains that this requirement applies to us, as well, before Rosh Hashanah. On Rosh Hashanah we are expected to offer ourselves as a *korban*, as the Torah says, regarding the *korbanos* of Rosh Hashanah – וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה, instead of the usual וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה. This implies that we are obligated to offer ourselves as a *korban olah*, and just as a *korban olah* required inspection before being brought in the Beis Hamikdash, the four days of Selichos are a time to inspect our own *mumin* to make sure that the *korban* we offer of ourselves as on Rosh Hashanah will be a kosher *korban*, with no blemishes.

Yet a Mishnah teaches that a person is disqualified from inspecting the *mumin* of his own *bechor* (firstborn animal), and from inspecting his own *nega*, in the case of suspected *tzaraas*: כָּל הַנִּגְעִים אָדָם רֹאֵה חוּץ מִנִּגְעֵי עֹצְמוֹ. The reason a person can check anyone else's *bechor* for a *mum*, or anyone else's *nega* but not his own, is simple: A person is *noge'i'a b'davar* (partial) when it comes to his own *mumin*, and he therefore can't rely on his own judgment when checking the *mum* of his *bechor* or his own *nega*.

In that case, how can we expect a person to inspect his own flaws when preparing to offer himself as a *korban* on Rosh Hashanah? A person is not reliable when it comes to his own flaws, since he is blinded from seeing his own *mumin*!

Two Paths to Illumination

We daven every day, in *Ahavah Rabbah*: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ. We can

understand these words in two ways. On a simple level, these words mean that when we learn Torah, at times we miss things, so we daven that Hashem should illuminate our eyes so that we should have proper vision and understanding when we learn the Torah.

But there's another way to understand these words: we are asking that the Torah illuminate all areas of our lives. The Torah has the ability to enlighten us regarding all topics and all areas of life. When making personal decisions, people are often blinded, so we daven to Hakadosh Baruch Hu that we should have good, clear vision in all areas of life, through the Torah that we learn.

This idea is reflected in the Gemara (*Bava Basra* 4) that relates that after Hordus killed out all the *chachamim*, with the exception of Bava ben Buta, he realized that he had made a grave mistake, and he regretted his actions, so he asked Bava ben Buta what he could do to rectify what he had done. One of the things Bava ben Buta told him was, "You blinded the eyes of the world, because *talmidei chachamim* are called *einei ha'eidah*, so go involve yourself in the eyes of the world — namely, the Beis Hamikdash, which is called מְחַמְד עֵינֵיכֶם. Go beautify and rebuild it."

We see from this Gemara that *talmidei chachamim* are called "the eyes of the world," because someone who learns Torah has vision.

How is it that when we're learning topics in Torah that seemingly have no relevance to current events, the Torah nevertheless illuminates our eyes and improves our vision in all areas? How does the Torah accomplish this? And how does the Beis Hamikdash, which is also termed "the eyes of the world" also accomplish this?

In order to understand how Torah and the Beis Hamikdash improve our vision, we first need to understand what takes away our vision. Why are people blind? Why don't they see things clearly, to the extent that they need the Torah or the Beis Hamikdash to improve the vision?

Beware of Bribes!

In *Kovetz Maamarim*, R' Elchanan explains that the Torah teaches us what blinds people: **כִּי הַשֹּׁחַד יַעֲוֶר עֵינֵי חֲכָמִים וַיְסַלֵּף דַּבְּרֵי צְדִיקִים**. If a judge received any benefit from one of the litigants in a case that comes before him, he is disqualified from presiding over the case. Even if the benefit or gift he received from the litigant was unrelated to the case, and was not given in order to sway the judge in this litigant's favor, once the judge has been a beneficiary of a favor from a litigant, he is immediately disqualified. That's because as soon as someone benefits from someone or something, it becomes impossible to see the faults of that person or entity. This is not intentional — the *dayan* does not wish to judge incorrectly or favor one litigant over the other. But the reality is that *shochad* blinds a person.

There's another kind of *shochad*, R' Elchanan adds. When a person is the beneficiary of all the pleasures that the world and the *yetzer hara* have to offer, those pleasures become his source of satisfaction and *chiyus*, and then there's no way he can look at his *yetzer hara* objectively and see his *chesronos* and *mumin*, or the *nega'im* that this behavior brings upon him. Because he's living off these pleasures and benefiting from them, they serve as *shochad* that blinds him to the negative effect they have on him.

Once we understand the source of a person's blindness to his own flaws, we can also understand the meaning of the words **וְהָאֵר עֵינָיו וְהָאֵר עֵינָיו בְּתוֹרָתוֹ**. When a person learns Torah, besides the knowledge and *chochmas Elokim* that he absorbs, he also finds the Torah to be a source of *chiyus*. When a person is properly connected to Torah, he's not as dependent on all the things that the *yetzer hara* and the world have to offer in order to feel satisfied and accomplished. He has an alternative, something much better — the connection to Torah.

Similarly, the Beis Hamikdash, which is the place of *hashra'as haShechinah*, affords the opportunity of a relationship with Hakadosh Baruch Hu. Once a person finds his *chiyus* and satisfaction in life from his relationship with

Hakadosh Baruch Hu, the world becomes less of a source of *shochad*, and he is no longer as dependent on this world and the *yetzer hara* to provide him with pleasure and fulfillment. That's how we gain proper vision through the Beis Hamikdash as well.

Enlightened Eyes

At the beginning of Parashas Shelach, Hashem tells Moshe to send spies to examine and inspect Eretz Canaan: **שְׁלַח לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְרוּ אֶת אֶרֶץ**. The Targum translates the word **וַיִּתְרוּ** as **וַיֵּאֱלֹוּן**, and some explain that this term alludes to the month of Elul, which is a time when we need to examine and inspect ourselves. But in order to be able to inspect something, you need vision. Where can we find the vision we need for Chodesh Elul? From our relationship with Hakadosh Baruch Hu, as we know that Elul is a time of **אָנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי**. Once you're in a relationship with Hakadosh Baruch Hu, it's as though you're in the Beis Hamikdash, the **מִחְמַד עֵינֵיכֶם**. The **אָנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי** of Elul brings the **וַיֵּאֱלֹוּן**, the ability to see and inspect ourselves.

All year long, if we're distant from Hakadosh Baruch Hu, then it's very hard to see things properly, as we are subject to the *shochad* of the *yetzer hara*. But during Elul, when we give ourselves the opportunity to feel closeness to Hakadosh Baruch Hu, we're less dependent on the pleasures of the world, so we can see things properly.

We can now understand the *minhag* to begin Selichos four days before Rosh Hashanah, in order to do *bikur mumin* on ourselves. True, throughout the year it's hard for a person to see his own flaws, but after three weeks of Elul, just a few days before Rosh Hashanah, when the **אָנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי** is intensifying, that clears up our vision, and with that we're able to do *bikur mumin*. We should be *zocheh* to feel the *kirvas Elokim* of **אָנִי לְדוֹדֵי לִי** and through that improve our vision and be *zocheh* to do a proper *bikur mumin* of **וְהָאֵר עֵינָיו בְּתוֹרָתוֹ**.

A gut gebentcht yahr.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

sevenstone
More of us, getting more for you™